

Vogelbelevissen voorjaar en zomer 2005

De bosuilen

Op 13 maart 2005, de loofbomen waren nog kaal, werd in het park een jonge bosuil ontdekt. De consternatie was groot: het was niet bekend dat de bosuil in het park broedde. Al spoedig werden nog twee jonge uiltjes ontdekt. Ze hielden zich op in een met klimop begroeide wilg waarin vermoedelijk ook het nest was. De ouderuilen waren in deze periode overdag niet zichtbaar. Lange tijd dachten we dat er misschien maar één ouderuil zou zijn, omdat in de sloot achter de nestboom een dode bosuil (zonder kop) was gevonden. Dit was misschien een indringer die verjaagd was. De jonge uiltjes trokken veel bekijks. Ze waren ook makkelijk zichtbaar met hun witte verenkleed in de nog kale bomen. Na enige tijd verhuisden de uilen naar de coniferenhoek. Hier werden ook de ouderuilen overdag gezien, meestal rustend in een conifeer. 's Avonds deden de jonge uilen vlieg oefeningen waarbij ze laag over het pad vlogen. Braakballenonderzoek wees uit dat de uilen niet alleen muizen te eten kregen, maar ook spreuwen. De uiltjes groeiden als kool en kregen na verloop van tijd een mooi bruin/grijs verenkleed. Op 18 mei waren ze nauwelijks meer van de volwassen uilen te onderscheiden. Hopelijk vinden de jonge uilen een eigen territorium en broedt het succesvolle ouderpaar volgend jaar opnieuw in het park.

De sperwer

Na het succesvolle broedgeval van afgelopen jaar – vier jonge sperwers vlogen uit – was de spanning groot: zou de sperwer weer in het park broeden en waar zou het nest dit jaar zitten? In april werd duidelijk dat een jonge sperwervrouw een oud nest in een meidoorn langs het pad, niet ver van het

nest van vorig jaar, op het oog had. Het was een sperwer die in april nog niet eens één jaar oud was. In vogelaarstermen: een tweede kalenderjaarsvrouwje. Mogelijk was zij afkomstig uit het broedsel van 2004. De vogel was niet erg schuw. In mei werd gezien dat zij langdurig op het nest zat en dat het mannetje af en toe iets kwam brengen, meestal een jong meesje. Het vrouwje verorberde de aangevoerde prooi zittend op een tak in de buurt van het nest. De bekende Amsterdamse vogelaars Ruud Altenburg en Ronald van Dijk hebben dit begin mei op video kunnen vastleggen. Eind mei waren er een paar tropische dagen. De sperwer kreeg het waarschijnlijk erg heet op het nest. Op 28 mei troffen we haar op het bladerdek op de grond niet ver van de nestboom aan. De vogel stak nauwelijks tegen de bladeren af en voorbijgangers hadden niets in de gaten. Waarschijnlijk zocht zij hier verkoeling. Zij liet zich rustig bekijken en tot op enkele meters benaderen, hetgeen enkele prachtige foto's opleverde. Begin juni werd helaas duidelijk dat het nest was opgegeven. De sperwervrouw bleef steeds langer weg om voedsel te zoeken. Misschien was het mannetje nog onervaren en kon hij te weinig prooien aanleveren.

Overige broedvogels

In januari zijn vier houtbetonnen nestkasten in het park opgehangen. Eén daarvan werd al snel gestolen. De overige kasten werden bezet door koolmees (2x) en pimpelmees. In de drie oude houtbetonnen kasten werd ook gebroed. In de kast bij de Beethovenvijver door de boomklever. In de overige twee vermoedelijk door de koolmees. Deze kasten zijn waarschijnlijk in 1977 opgehangen en met de groei van de bomen mee omhoog gegaan waardoor ze moeilijk te controleren zijn. Eén van de kasten is

bosuilen

koolmees

grote bonte specht

alexanderparkiet

nijlgans

Frank met de zwaan die naar de tandarts moest

inmiddels wat lager gehangen. In de grote houtbetonnen kast in het beukenbos en in de Herman Walskast hebben weer holenduiven gebroed. In de buizen van de poorten in de Artsenijhof hebben kool- en pimpelmezen gebroed. In een spleet van een ventilatieopening van een van de flats langs de Beethovenvijver bracht een paartje boomkruipers een nest met jongen groot. Ook dit jaar was er weer een nest van de grote bonte specht in het park. Niet bekend is hoeveel spechten zijn uitgevlogen. De alexanderparkiet broedde in holttes hoog in de Italiaanse populieren aan de Diepenbrockstraat. Halsbandparkiet, fuut, staartmees en zwarte kraai hadden verschillende nesten in het park. De nijlgans broedde hoog in een populier bij de Beethovenvijver. Waarschijnlijk is het eerste broedsel verloren gegaan. Het tweede broedsel was wel succesvol. Er groeiden drie prachtige gansjes op. De knobbelzwaan heeft in de natte vallei gebroed. Er kwamen acht eieren uit. Zes jongen hebben het uiteindelijk overleefd. Uiteraard hebben veel meer vogelsoorten in het park gebroed dan hier zijn genoemd.

De zwaan die naar de tandarts moest

Op 11 juli 2005 zwom een knobbelzwaan met een vishaak door de snavel in de Beethovenvijver. Dit was een zwaan van buiten het park. Aan de vishaak hing nog draad dat zich om de onderkant van de snavel had gewikkeld. De Dierenambulance liet weten niets te kunnen doen omdat de ambulancemedewerkers geen zwemmende zwaan kunnen vangen. De zwaan gedroeg zich merkwaardig; het leek alsof hij door de sloot ten noorden van de vijver het park in wilde zwemmen, maar die sloot is door een ijzeren hekwerk afgesloten. Het lukte niet hem van de kant af vast te pakken. De volgende avond zwom de zwaan in de sloot ten oosten van de grote speelweide rond.

Ook nu was het niet mogelijk hem te vangen. De vishaak was verdwenen, maar het draad had zich zodanig om de tong en de ondersnavel gewikkeld dat het beest niet meer kon eten. Het ergste werd gevreesd. Duidelijk was dat de zwaan gevangen moest worden. Ik ben toen naar huis gegaan om vangapparatuur in elkaar te zetten: een lange tak met daaraan bevestigd een groot stuk geplastificeerd tuingaas waarmee ik de zwaan in een hoek hoopte te drijven. Toen ik terugkwam had ik geluk: de zwaan was in de buurt van het infopaneel op de kant gekomen. Met de vangapparatuur en hulp van voorbijgangers heb ik de zwaan in de richting van de schutting gedreven en me vervolgens op hem gestort. Hebbes! Maar wat nu? Met de mobiel de Dierenambulance gebeld, maar die was elders voor een klus. Verschillende mogelijkheden passeerden de revue totdat ik op het idee kwam de zwaan naar de tandarts te brengen. Het was inmiddels halftien 's avonds en ik hoopte dat tandarts Wim Merkens (tevens vriend van het park) aan de Diepenbrockstraat 38 de zwaan zou kunnen helpen. Deze keek vreemd op, maar aarzelde niet om in zijn praktijk naar een geschikte tang te zoeken. Vervolgens verwijderde hij, staande op het pad van zijn huis, vakkundig het draad. Zijn vrouw hield de zwaan vervolgens een bak met water voor waaruit het beestje gretig dronk. Een ontroerend moment. Daarna heb ik de zwaan dwars door het park gedragen om hem weer in de Beethovenvijver los te laten.

Frank Warendorf

Wie de vogelbelevissen nog eens uitgebreid wil bekijken (verhalen en foto's) en op de hoogte wil blijven van nieuwe avonturen, wordt verwezen naar de vogelrubriek op de website. Deze rubriek is in de beschreven periode bijna wekelijks bijgehouden.